बजार अवलोकन ७१

कार्तिक, २०७१†

निम्न संस्थाहरुद्वारा संयुक्त रुपमा प्रकाशित :
विश्व खाद्य कार्यक्रम– खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली
कृषि विकास मन्त्रालय, कृषि विभाग, कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार विकास निर्देशनालय
नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र
उपभोक्ता हित संरक्षण मन्च

WFP
wfp.org
FNCCI

मुख्य बुँदाहरु

- ***धान लगायत हालै भित्र्याइएका वर्षे बालीहरुको मूल्यमा मौसमी रुपमा कमि आएको तर दालहरु र गहुँको पिठो जस्ता उत्पादन रित्त हुन लागेका वस्तुहरुको मूल्यमा बृद्धिका साथमा २०७१ कार्तिक महिनामा नेपालभर १२ बजारहरुमा अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरु मिश्रित प्रवृति देखाए ।***
- ***२०७१ कार्तिक महिनामा समग्र स्फीतिदर ७.२ प्रतिशत भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको स्फीतिदर ९.९ प्रतिशतमा उच्च रहनुका साथै निम्न खाद्य वस्तुहरुको उच्च स्फीतिदर कायमै रहयो: फलफुल (१३.४ प्रतिशत), अन्नहरु (१२.७ प्रतिशत), गेडागुडीहरु (११.७), र दुध तथा दुधजन्य उत्पादन (१०.७ प्रतिशत) ।***

राष्ट्रिय रुपमा बजारको अवस्था

मूल्य

२०७१ कार्तिक महिनामा देशभर अनुगमन गरिएका प्राय खाद्य वस्तुहरुको खुद्रा मूल्यहरुले मिश्रित प्रवृति (trend) देखाए । मासिक रुपमा मोटा चामलको मूल्य २.९ प्रतिशतले घट्यो भने गहुँको पिठोको मूल्य ०.२ प्रतिशतले न्यून रुपमा बृद्धि भयो । मास र मुसुरोको मूल्य क्रमश: ०.३ र १.९ प्रतिशतका दरले न्यून रुपमा बृद्धि भयो भने भटमासको तेल र कुखुराको मासुको मूल्य क्रमश: २.२ र ३.८ प्रतिशतले घट्यो । रातो आलुको मूल्य १.४ प्रतिशतले बृद्धि भयो । तीन महिना अगाडीको तुलनामा भटमासको तेल र कुखुराको मासु बाहेक प्राय मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए । यसैगरी, गत वर्ष सोही समयको तुलनामा प्राय मूल्यहरुले बढ्दो प्रवृति देखाए (अपवादस्वरुप भटमासको तेल र कुखुराको मासु बाहेक) ।

क्षेत्रीय बजारहरुमा मूल्यहरुले राष्ट्रिय औसत भन्दा केही भिन्न प्रवृति देखाए । जस अन्तर्गत, सम्पूर्ण बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्यले बढ्दो प्रवृति देखायो (अपवादस्वरुप तराइका बजारहरुमा बाहेक) र गहुँको पिठोको मूल्य सम्पूर्ण बजारहरुमा स्थिर रहयो तर सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरुमा भने यसको मूल्यले घट्दो प्रवृति देखायो । मुसुरोको मूल्यले सम्पूर्ण बजारहरुमा बढ्दो प्रवृति देखायो ।

गत एक महिनामा उद्योग वाणिज्य महासंघ/कृषि उद्यम केन्द्र द्वारा नियमित रुपमा अनुगमन गरिएका बिर्तामोड, काठमाडौं, बुटवल, सुर्खेत र धनगढीका पाँच ठूला बजारहरुमा मोटा चामलको मूल्य बाहेक अन्य थोक मूल्यहरु सापेक्षिक रुपमा स्थिर रहयो । कालीमाटी फलफुल तथा तरकारी बजारमा गत एक महिनामा अनुगमन गरिएका प्राय तरकारीको थोक मूल्यहरुले मौसमी रुपमा हुने उच्च उतार चढाव देखाए: तीतेकरेला, घिरौंला, बोडी, भेन्टा र बन्दाको आपूर्तिमा कमी आउनाले मूल्यमा १० प्रतिशत भन्दा बढीका दरले बृद्धि भयो भने गोलभेडा, काउली, हरियो केराउ र फर्सीको मूल्य १७ प्रतिशत भन्दा बढीका दरले घट्यो ।

नेपाल राष्ट्र बैंकका अनुसार समग्र उपभोक्ता मूल्य सूचकाङ्क (CPI) २०७१ कार्तिक महिनामा २१२.७ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.९ प्रतिशतले बृद्धि हो । CPI मा वार्षिक स्फीतिदर ७.२ प्रतिशतले बृद्धि भयो । खाद्य तथा पेय पदार्थको CPI २६६.५ मा कायम रहयो, जुन मासिक रुपमा २.० प्रतिशतले बृद्धि हो तर वार्षिक रुपमा भने ९.९ प्रतिशतले बृद्धि हो; अन्य विभिन्न खाद्य वस्तुहरुको CPI ले वार्षिक रुपमा उच्च बृद्धि देखाए; फलफुल (१३.४ प्रतिशत), अन्नहरु (१२.७ प्रतिशत), गेडागुडीहरु (११.७ प्रतिशत) र दुध तथा दुधजन्य उत्पादनहरु (१०.७ प्रतिशत) । गैह्र खाद्य वस्तुहरु र सेवा सम्बन्धि CPI १७४.७ भयो, जुन मासिक रुपमा ०.१ प्रतिशतले कमी र वार्षिक रुपमा ४.८ प्रतिशतले बृद्धि हो ।

आपूर्ति

हिउँद याम सुरु भए पश्चात सडकहरुको पहुँचमा बृद्धि आई यातायात सेवाहरु सुचारु भएका हुनाले देशभर आपूर्ति अवस्था सामान्य रहेको छ । NeKSAP क्लस्टर र जिल्ला संयोजकहरुका अनुसार, सुनकोशी नदीको घुर्मीमा सञ्चालन भएको पक्की पूलको सेवाले गर्दा खोटाङ, ओखलढुङ्गा, सोलुखुम्बु र भोजपुर जिल्लाका केही भागहरुमा बजारहरुको प्रत्यक्ष पहुँचमा बृद्धि भएको छ । यसले जिल्लामा खाद्य वस्तुहरुको मूल्य कम गर्नमा मदत पुग्नेछ ।

पूर्वानुमान

हालै वर्षे बाली भित्र्याइएको, बजारहरुमा खाद्यान्नको आपूर्तिमा बृद्धि आएको, र इन्धनको (पेट्रोल र डिजेल) मूल्यमा निरन्तर आएको कमिले यातायात लागत स्थिर राख्न मद्दत गर्ने हुनाले आउँदो महिनामा प्राय खाद्य वस्तुहरुको मूल्य स्थिर रहने वा घट्ने अनुमान छ ।

धानको प्रारम्भिक उत्पादन अनुमानका अनुसार गत वर्षको तुलनामा धानको उत्पादनमा ५.१ प्रतिशतले ह्रास आउने अनुमान छ ।

मासीक रुपमा मुख्य वस्तुहरुको मूल्यमा भएको अत्याधिक परिवर्तन

वस्तुहरु	मूल्य ने रु/ केजि, लि	१ महिनाको परिवर्तन (%)	अवलोकन
तीते करेला, घिरौंला, बोडी, भेन्टा र बन्दा	विभिन्न	> १०	मौसमी रुपमा उत्पादन रित्त हुने समय सुरु भएको हुनाले आपूर्तिमा कमि ।
पेट्रोल, डिजल र मट्टितेल	विभिन्न	>-६	विश्व बजारमा कच्चा तेलको मूल्यमा कमी आएको ।

१२ महिनाको औसत मूल्य *

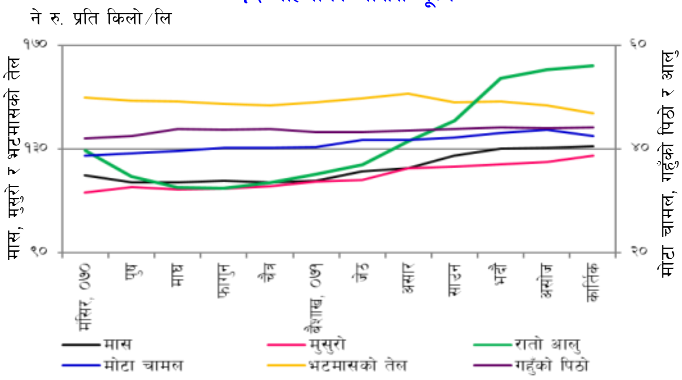

मूल्य परिवर्तन प्रतिशतमा ** (१ महिना र १ वर्ष)

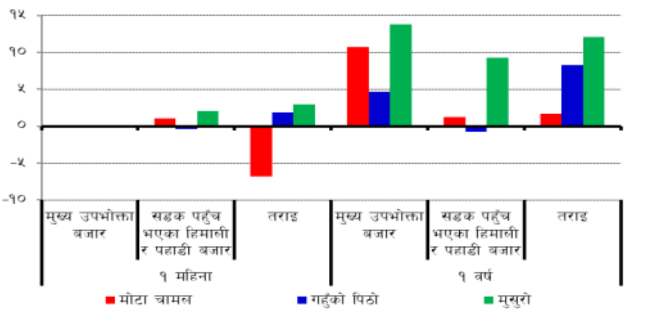

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिनेछ ।

† मूल्यहरु २०७१ कार्तिक महिनाको मूल्य सँग सम्बन्धित छन् ।
* मूल्यहरु यस प्रतिवेदनको पछाडी पट्टी दिईएको बजारहरुबाट लिइएको हो । तर *सडक नपुगेका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु* यसमा समावेश छैनन् ।

बजार अवलोकन-७१

मुख्य खाद्य बस्तुहरुको खुद्रा मूल्य- कार्तिक, २०७१

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१ वर्ष
मुख्य उपभोक्ता बजार								
काठमाडौं	मोटा चामल	४५.०	०.०	०.०	७.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	०.०	४.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	०.०	-८.२	-५.६	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२५०.०	-१०.७	-३२.४	-३५.९	▼	▼	▼
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	-१.२	-१.२	▶	▶	▶
	मास	१२३.०	०.०	-५.४	५.१	▶	▶	▶
	मुसुरो	१२०.०	०.०	-७.७	१२.१	▶	▶	▶
	आलु	६५.०	-९.७	१८.२	१४.०	▼	▲	▶
पोखरा	मोटा चामल	४८.०	०.०	६.७	१४.३	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४५.०	०.०	०.०	४.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३५.०	०.०	-३.६	-५.६	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३०००	-६.३	-३.२	०.०	▼	▶	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	०.०	-२.७	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	०.०	०.०	१३.८	▶	▶	▶
	मुसुरो	१३५.०	०.०	१२.५	१९.५	▶	▲	▲
	आलु	६०.०	९.१	५०.०	११४.३	▲	▲	▲
क्षेत्रीय तराई बजार								
बिराटनगर	मोटा चामल	४५.०	०.०	१२.५	७.१	▶	▲	▶
	गहुँको पिठो	४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१३०.०	०.०	०.०	-७.१	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२५०.०	-१०.७	-२१.९	-१६.७	▼	▼	▼
	तोरीको तेल	१६५.०	०.०	०.०	-५.७	▶	▶	▶
	मास	१३५.०	०.०	३.८	२२.७	▶	▶	▲
	मुसुरो	१३५.०	३.८	१२.५	१७.४	▶	▲	▲
	आलु	६०.०	०.०	९.१	७१.४	▶	▶	▲
बिरगंज	मोटा चामल	४५.०	२.३	७.१	७.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४६.०	३१.४	१५.०	२७.८	▲	▲	▲
	भटमासको तेल	१५०.०	०.०	०.०	३.४	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	३००.०	३६.४	०.०	०.०	▲	▶	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	-५.३	०.०	५.९	▼	▶	▶
	मास	११७.०	-०.८	९.३	१७.०	▶	▶	▲
	मुसुरो	११८.०	०.०	७.३	९.३	▶	▶	▶
	आलु	५०.०	०.०	४७.१	-१६.७	▶	▲	▼
नेपालगंज	मोटा चामल	३८.०	२.७	८.६	८.६	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	३८.०	०.०	८.६	८.६	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	६.७	१८.५	▶	▶	▲
	कुखुराको मासु	३००.०	-३.२	११.१	-१४.३	▶	▲	▶
	तोरीको तेल	२००.०	०.०	०.०	२१.२	▶	▶	▲
	मास	११०.०	२.८	०.०	-८.३	▶	▶	▶
	मुसुरो	९०.०	३.४	०.०	-१४.३	▶	▶	▶
	आलु	५०.०	-३.८	६६.७	१००.०	▶	▲	▲
धनगढी	मोटा चामल	३७.०	-२१.३	०.०	५.७	▼	▶	▶
	गहुँको पिठो	३३.०	-१०.८	-१०.८	०.०	▼	▼	▶
	भटमासको तेल	१३०.०	-७.१	-७.१	-७.१	▼	▶	▶
	कुखुराको मासु	२८८.०	०.०	-१५.३	-५.३	▶	▼	▶
	तोरीको तेल	१६०.०	०.०	०.०	-५.९	▶	▶	▶
	मास	१४६.०	-१.४	१०.६	१२.३	▶	▲	▶
	मुसुरो	१३०.०	७.४	६.६	१८.२	▲	▶	▲
	आलु	५८.०	१.८	१६.०	४५.०	▶	▲	▲

▲ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य बढेको

▶ सामान्य मूल्य परिवर्तन

▼ सामान्य मूल्य परिवर्तन भन्दा मूल्य घटेको

यदि मूल्य परिवर्तन १ महिनामा ५ % सम्म, ३ महिनामा १० % सम्म अथवा १ वर्षमा १५ % सम्म भएमा त्यसलाई सामान्य मानिने छ ।

* यो नेपाल खाद्य संस्थान द्वारा वितरीत चामल हो किनभने त्यहाँ अन्य खाद्य सँचिती उपलब्ध छैन ।

बजार	मुख्य खाद्य बस्तुहरु	हालको मूल्य (नेरु/के जि नेरु/लि)	मूल्यमा परिवर्तन (%) * १ महिना१६.७	३ महिना	१ वर्ष	औसत परिवर्तन १म	३ म	१वर्ष
भैरहवा	मोटा चामल	२८.०	-१७.६	-२१.८	-२०.०	▼	▼	▼
	गहुँको पिठो	४०.०	-११.१	०.०	५.३	▼	▶	▶
	भटमासको तेल	१२५.०	०.०	-१०.७	-१०.७	▶	▼	▶
	कुखुराको मासु	३००.०	०.०	-९.१	-७.७	▶	▶	▶
	तोरीको तेल	१८०.०	०.०	५.९	१२.५	▶	▶	▶
	मास	१२०.०	०.०	०.०	११.१	▶	▶	▶
	मुसुरो	१३०.०	०.०	८.३	३०.०	▶	▶	▲
	आ	४०.०	-२७.३	११.१	१४.३	▼	▲	▶
सडक पहुँच भएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
धनकुटा	मोटा चामल	४२.०	-२.३	०.०	-६.७	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४६.०	-४.२	-२.१	-८.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६५.०	-२.९	-२.९	१०.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	२४०.०	०.०	-२७.३	-३१.४	▶	▼	▼
	मास	१२०.०	-४.०	-४.०	-४.०	▶	▶	▶
	मुसुरो	११०.०	-४.३	०.०	-८.३	▶	▶	▶
	आलु	७०.०	०.०	४०.०	४०.०	▶	▲	▲
रोल्पा	मोटा चामल	४०.०	०.०	१४.३	२५.०	▶	▲	▲
	गहुँको पिठो	३८.०	-५.०	-५.०	-५.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१४०.०	-६.७	-६.७	-१२.५	▼	▶	▶
	कुखुराको मासु	३३०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	मास	१४०.०	०.०	१६.७	२७.३	▶	▲	▲
	मुसुरो	१४०.०	७.७	७.७	२७.३	▲	▶	▲
	आलु	६५.०	०.०	८.३	६२.५	▶	▶	▲
सांफेबगर	मोटा चामल	४५.०	१२.५	०.०	२१.६	▲	▶	▲
	गहुँको पिठो	४२.०	५.०	५.०	१३.५	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१५०.०	-६.३	०.०	-	▼	▶	-
	कुखुराको मासु	४००.०	५.३	०.०	०.०	▲	▶	▶
	मास	१४०.०	०.०	१२.०	३.७	▶	▲	▶
	मुसुरो	१४०.०	०.०	७.७	९.४	▶	▶	▶
	आलु	७०.०	१६.७	१६.७	४०.०	▲	▲	▲
जुम्ला	मोटा चामल	६०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	७०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	१६०.०	०.०	०.०	-३.०	▶	▶	▶
	कुखुराको मासु	४४०.०	-२०.०	०.०	१०.०	▼	▶	▶
	मास	१५०.०	७.१	-६.३	०.०	▲	▶	▶
	मुसुरो	१५०.०	७.१	-६.३	०.०	▲	▶	▶
	आलु	४०.०	०.०	३३.३	३३.३	▶	▲	▲
बाजुरा	मोटा चामल	४०.०	-४.८	-७.०	११.१	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	४६.०	२.२	०.०	-४.२	▶	▶	▶
	सीमी	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	मास	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	मुसुरो	१३०.०	०.०	०.०	१८.२	▶	▶	▲
	आलु	४०.०	१४.३	१४.३	०.०	▲	▲	▶
सडक पहुँच नभएका हिमाली तथा पहाडी बजारहरु								
हुम्ला	मोटा चामल*	४७.०	०.०	०.०	११.९	▶	▶	▶
	गहुँको पिठो	२००.०	११.१	०.०	०.०	▲	▶	▶
	भटमासको तेल	३००.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१५०.०	२५.०	२५.०	२५.०	▲	▲	▲
	मास	२००.०	०.०	०.०	-	▶	▶	-
	मुसुरो	०.०	-	-	-	-	-	-
	आलु	७०.०	-१२.५	-३०.०	-३०.०	▼	▼	▼
डोल्पा	मोटा चामल	१४०.०	७.७	०.०	०.०	▲	▶	▶
	गहुँको पिठो	१२०.०	०.०	०.०	-७.७	▶	▶	▶
	भटमासको तेल	२४०.०	०.०	०.०	०.०	▶	▶	▶
	सीमी	१५०.०	०.०	-६.३	-२५.०	▶	▶	▼
	मास	२००.०	०.०	०.०	-२०.०	▶	▶	▼
	मुसुरो	२००.०	०.०	०.०	-२०.०	▶	▶	▼
	आलु	३५.०	-१२.५	-४१.७	१६.७	▼	▼	▲

नेपालको खाद्य सुरक्षा सम्बन्धि ताजा जानकारीकालागि खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली (NeKSAP) को विद्युतिय ठेगाना **http://www.sites.google.com/site/nefoodsec** मा हेर्न सकिनेछ ।

यो **बजार अवलोकन** विश्व खाद्य कार्यक्रम, नेपालले कृषि व्यवसाय प्रवर्धन तथा बजार बिकास निर्देशनालय, नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ तथा उपभोक्ता हित संरक्षण मञ्चको संयुक्त सहकार्यमा नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन प्रणाली NeKSAP को एक पाटोका रुपमा तयार पारेएको हो । नेपाल खाद्य सुरक्षा अनुगमन तथा विश्लेषण प्रणाली द्वारा प्रकाशीत सम्पूर्ण सामाग्रीहरु NeKSAP को विद्युतिय ठेगाना http://www.sites.google.com/site/nefoodsec मा हेर्न सकिने छ । थप जानकारीका लागि पो. ब. १०७, टेलिफोन : ५२६०६०७ एक्सटेन्सन् नं.: २४२०–५ मा सम्पर्क राख्न सकिनेछ ।

यो परियोजना यूरोपीयन यूनियनको सहयोगमा सञ्चालित छ ।
यस बुलेटिनमा प्रकासित विचारहरुले यूरोपीयन यूनियनको विचारहरुलाई प्रतिविम्वित गर्दछ भन्ने कूनै जरुरी छैन ।